

9.1.2014

Sosiaali- ja terveysministeriö

STM:n lausuntopyyntö 4.11.2013, STM114:00/2009

Hallituksen esitys työtapaturma- ja ammattitautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi sekä esitykseen liittyvästä ammattitautiasetuksesta

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriön ja Valtion työmarkkinalaitoksen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi työtapaturma- ja ammattitautilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi sekä esitykseen liittyvästä ammattitautiasetuksesta.

Esityksen pääasiallisena tarkoituksena on lainsäädäntöteknisesti selkiyttää nykyistä tapaturmavakuutus- ja ammattitautilainsäädäntöä kokonaisuutena. Esityksen perustelujen mukaan sillä ei ole vaikutuksia julkiseen talouteen. Näin ollen valtiovarainministeriö ja Valtion työmarkkinalaitos toteavat esityksen yleisestä sisällöstä lausuntonaan seuraavaa:

Työelämän laatua koskevaa keskeistä lainsäädäntöä, kuten työturvallisuuslaki, työterveyshuoltolaki ja laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta, on uudistettu merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Työtapaturmia ja ammattitauteja koskevan lainsäädännön uudistaminen ja yhdistäminen yhteen lakiin on luonteva jatkumo tälle työle.

Uudistuksella pyritään selkeyttämään ja täsmentämään säädöksiä. Lain toimivuuden ja soveltamisen kannalta on perusteltua, että erilaiset oikeus- ja korvauskäytännössä muodostuneet tulkinnat ja periaatteet viedään osaksi lainsäädäntöä. Uudistuksen myötä laissa pyritään myös määrittelemään nykyistä tarkemmin työtapaturma- ja ammattitautilain soveltamisen kannalta keskeisiä käsitteitä, kuten tapaturma, työtapaturma sekä tapaturman ja vamman välillä vaadittava lääketieteellinen syy-yhteys ja arvioinnissa huomioitavat seikat. Nämä muutokset lisäävät olennaisesti lainsäädännön selkeyttä, soveltamisalaa ja tapaturmakorvauksen hakijan oikeusturvaa.

Uudistuksessa esitetään myös työnantajan asemaan korvausprosessissa liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia tarkentavia muutoksia. Lisäksi esitetään tapaturmavakuutuksen ansionmenetykskorvauksen perusteena ja toisaalta vakuutusmaksun perusteena käytettävän työansiokäsitteen yhtenäistämistä. Työnantajan näkökulmasta molemmat esitykset selkeyttävät lainsäädäntöä ja keventävät työnantajan hallinnollista taakkaa.

Valmistelutyön yhteydessä on selvitetty psyykkisen tekijän sisällyttämistä ammattitautikorvauksen perusteisiin. Asiaa käsiteltiin edellisen kerran Psyykkisten sairauksien ammattitautikorvausta selvittäneessä työryhmässä, joka julkaisi muistionsa v. 2003. Työryhmän perusteltuna johtopäätöksenä oli, ettei psyykkisen tekijän sisällyttämiseen ammattitautilainsäädäntöön sillä hetkellä ollut riittäviä edellytyksiä. Näihin altistuksen ja sairauden määrittelyyn liittyviin ongelmiin sekä puutteelliseen tieteelliseen tietoon mahdollisesta syy-yhteydestä yksilötason diagnostiikkaan palattiin tässä valmistelussa ja selvitettiin mahdollinen asiaan vaikuttava uusi tieteellinen tutkimustieto. Työterveyslaitoksen ja Kansanterveyslaitoksen asiantuntijalauseuntojen mukaan tieteellinen näyttö on edelleen riittämätöntä ja aikaisemman työryhmän päätelmiä ei ole syytä tarkistaa. Tämä näkemys on perusteltu.

Valtion virkamiesten osalta tapaturmaturvan järjestäminen säilyy ennallaan. Virka- ja työsuhteessa valtioon olevia henkilöitä ei vakuuteta, vaan Valtiokonttori maksaa tapaturmavakuutuslain mukaisen korvauksen valtion varoista. Valtion virkamiesten tapaturmaturva perustuu lisäksi valtion virkamiesten tapaturmakorvauksesta annettuun lakiin (449/1990). Esityksen mukaan tälle erilliselle laille ei enää nähdä olevan perusteita, koska lakiin sisältyneet tapaturmavakuutuslaista poikkeavat säännökset ansionmenetykskorvausten yhteensovituksesta valtion virkamiehille tapaturman johdosta maksetun sairausajan palkan kanssa on kumottu v. 2003 alusta. Myös tämä esitys on perusteltu.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Hannu Mäkinen